

HERINNERINGEN

Verteller: Reggie Buijsrogge, Hulst

En hier loop ik dan he...den ouwe suikerbakker....ook zo een beroep dat niet meer bestaat. Het verdwijnt allemaal. Alleen hier, dat stadje met die oude monumenten en zijn wal zullen altijd blijven bestaan. Waar vind je nou nog zo'n prachtige intacte middeleeuwse verdediging? Of er nou indertijd veel op gevochten is, laat ik in het midden, maar het was natuurlijk wel ideaal, dat 's avonds de poorten gesloten konden worden voor het krapuul en gespuis. En als ge nu van hieruit de stad bekijkt, met zijn torens en voornamen gebouwen en dan allemaal die kleine straatjes met die huisjes, dan gaan als Hulstenaar ongetwijfeld je gedachten terug naar zo'n vier, vijfhonderd jaar geleden, toen hier ook al mensen leefden, woonden en werkten en dan kun je alleen maar trots zijn dat je hier zelf ook woont. Ik kan van hieruit het huis en den hof van mijn overgrootvader zien liggen en daarnaast de slachterij van mijn nonkel Josef, en tussen de toren van de protestantse kerk en die grote bomen zie ik zelfs het dak van ons eigen huis. Ik heb hier op de wal, net als alle jongens uit de binnenstad mijn jeugd doorgebracht. Met voetballen, hardlopen en kwajongensstreken uithalen. Hier vlakbij was vroeger nog een klein boerderijtje van Timmermans, en die bazin zette elke morgen haar twee geiten op de wal om te grazen. Dan sloeg ze een ijzeren pin in de grond en bond de geiten daar met een touw aan vast. Als we dan niemand zagen, gingen we zogenaamd de geiten melken. Die kwamen dan zo met hun horens op ons af en dan liepen we rond die boom en de geiten ons achterna natuurlijk. Zo werd de ketting of touw steeds maar korter tot de geit niet meer weg kon. Ik heb hier op de wal de Duitsers ook loopgraven zien maken en mitrailleurnesten met vlechtwerk. Op een dag hadden ze eens een kanon op de poort gezet met de loop richting Graauw. Toen er niemand te zien was, kroop ik achter dat kanon in zo'n ijzeren stoel als in de trekkers zit, dan kon je aan een wiel draaien en ging de loop naar boven. Een paar anderen draaiden van achter aan het wiel en het kanon draaide precies de andere kant uit.

Sabotage riepen we dan en wij weg. De Sieherheidsdienst kwam er ook schietoefeningen houden, dan gingen wij de lege hulzen en loden kogels zoeken. En dan waren er de Russen met hun kleine karretjes en paardjes. Die reden dan wel met tien karretjes als gekken hier op die smalle paadjes achter elkaar en lawaai dat ze dan maakten up up up broska riepen ze en stuiven dat het deed. Hier beneden stonden vroeger allemaal kleine huisjes met een "hofke". En hier liep een klein paadje, het smokkelpadje werd dat genoemd. Langs hier konden de mensen uit de binnenstad binnendoor naar de Graauwse poort. Dat paadje werd ook gebruikt door de smokkelaars die vanuit België suiker, tabak en sajete meebrachten. Dat waren geen vajoese hoor, die deden dat maar voor de sport, maar die echte boter- en kalversmokkelaars met hun pantserwagens en kraaietenten, dat waren echte smeelappen. Weet je wie er ook wel eens van dat paadje gebruik maakte? De Knots. Maar dat is een apart verhaaltje. Ik zal het eens vertellen.....

Het was zo wat in de jaren vlak na de oorlog, toen de handel weer wat begon te floreren. Alles was nog schraal en alleen op bonnen te verkrijgen. Hier vlakbij op de Paardenmarkt was het opslagmagazijn van Van Gendt en Loos. Het was er altijd druk met goederen die vanuit Holland in de streek hun weg vonden. Tapijten voor Borghstijn, kleding, handdoeken, snuisterijen voor Wilking, lood en zinken platen voor de Schele Peet, levensmiddelen voor Van der Heijden en de Pema en ook bollekes Goudse kaas voor grossier Maas uit Steen. Alles kwam dan uit de vrachtwagen en moest met de hand gelost worden. De bollekes kaas werden gewoon onverpakt vervoerd en stuk voor stuk vanuit de vrachtauto naar de magazijnbediende gegooid, die ze weer verder gooide naar binnen waar ze schoon op een stapelke getast werden. De deuren stonden bijna altijd open, zodat iedereen alles kon zien liggen.

Veel werken deed de Knots niet en dikwijls was hij dan te vinden voor een praatje bij die mensen, die daar allemaal om zulder spullen kwamen. En de Knots had natuurlijk allang die lekkere kazen zien liggen. "Ak-ker daar nou eens eentje van kreeg he..." Maar op een keer kon hij de verleiding niet weerstaan en op het moment dat er niemand vóór bezig was, het kantoor was helemaal van achter, zag tie kans een bolleke mee te nemen. Hij ging ook nogal eens graag een pintje drinken bij Chris van Wiel in het café aan de wal bij de Graauwse poort en daar kon hij het toch niet laten om te vertellen dat hij lekkere kaas geten had. Daar zijn wij goed mee, zeiden die mannen, bring ons ook maar eens een stuk mee. Ik zal het eens vragen zei tie.. een paar dagen later kwam tie mee twee bollekes Goudse kaas aanzetten. Nie' voor niks, da' kun je wel begrijpen zee tie, een bolleke van 4 kg kost twaalf gulden en zonder bon hè. Dat was geen probleem en als het enigszins kan tegen volgende keer een paar bollekes meer he. "k Ga d'r voor zurgen, zee tie. Maar bij Van Gendt en Loos misten ze op een gegeven moment twee bollekes kaas en een week later weer twee. Den directeur, meneer Riemens, heeft toen aan ieder die er werkte gevraagd of ze een kaaske hadden meegenomen of een idee hadden wie er een gepakt zou kunnen hebben. Fieleke Peters, den boekhouder zei: "Nou dink je toch nie da'k kaas mee ga nemen zeker he? Zij gij besodemierterd". Alles werd goed in de gaten gehouden en 's avonds de deur goed op slot, maar de andere week vier kazen weg. Nou ist afgelopen zeiden ze, en ze gingen 's avonds waken. Jo de Smit en Fieleke Peters zouden tot 's nachts blijven, maar de Knots zag vanuit zijn huis wie er om zes uur weggingen en wie de deur op slot deed. Nou had hij die twee mannen niet naar buiten zien kommen, dus vertrouwde hij het niet en ging niet weg. De andere dag vertelde hij in het café dat er geen kaas meegekomen was. "En," zei een van die mannen, er was een bolleke bij dat woog maar 3,5 kg en er zat een slecht stuk in". Ik zal het zeggen zee tie, dan krijg je volgende week wel een ander. De twee wakers waren wel tot twaalf uur gebleven en vielen om van de slaap. Ze besloten om naar huis te gaan. Ze waren allemaal gerust, er waren geen kazen weg. Een paar dagen later werden er dertig kaaskes gelost en voor alle zekerheid goed achter in het magazijn opgestapeld. Deur op slot en afwachten. De Knots had gezien dat om zes uur de drie mensen waren weggegaan, maar de directeur nog niet, die zat nog te schrijven en tegen kwart voor zeven ging hij zo eens polshoogte nemen en een praatje bij de burens maken. Dan zag hij de directeur naar buiten komen en op de fiets weggrijden. De kust was voor vannacht veilig. Na wat zoeken zag hij de kaaskes liggen, stak er vier in zijn baalke en liep er niet mee naar huis, maar naar het smokkelpadje op de wal, waar hij ze de andere morgen ongemerkt ophaalde en naar zijn klanten bracht.

Zo die waren ook weer content, maar bij Van Gendt en Loos was het paniek. Nu is het afgelopen, zie de directeur, ik maak er politiewerk van. De politie kwam de zaak onderhoren en er werd afgesproken dat ze de volgende keer, als er weer kaas was, 's nachts zouden komen waken. Een week later was het zover. De Knots hield de zaak ook goed in de gaten, na zessen zag hij iedereen weggaan en de deur afsluiten, de kust was veilig.....dacht hij. Want voor alle zekerheid waren de politiemannen langs achter de protestantse kerk over het hekwerk en het

muurtje het magazijn binnengeslopen. Ze posteerden zich tussen de dozen en kisten. Tien uur, nog niks te horen of te zien. Elf uur.. nog niks. Ze staken maar een sigaretje op. Kwart over twaalf..gemorrel aan de deur, die ging zachtjes open en een kleine donkere gestalte kwam een paar passen naar binnen en bleef staan. Ze horen hem ruiken...sigaretten? Hij schuifelt een eindje verder, steekt een klein lichtje aan en zoekt. Hij is niet zeker...bukt en steekt vlug een paar bollekes kaas in zijn baalzakje. Het is net of hij voelt dat er iets mis gaat. Doet een paar stappen naar de deur, wil net de klink pakken...halt politie, sta of ik schiet. Hij laat zijn baalke vallen en springt naar buiten..lopen. "Halt, sta of ik schiet!" en een schot. Net op dat moment stapt de Knots in een plas water, sliert uit, voelt het water langs zijn been lopen en denkt dat hij geraakt is. Op het bureau legt hij de zaak uit en hij moet drie maanden in de bak in Middelburg. Als hij terug thuis komt, is het een beetje vreemd, maar de meeste mensen zijn het al weer vergeten en zo erg was het nou toch ook weer niet?. Zijn wij dan zulke goeie? Maar 's maandags en dinsdags als de anderen allemaal werken, gaat de Knots met zijn pijlen en boog de rug, lekker een prangske schieten op De Kling of in Stekene, voor konijnen en hoenders. Alleen als het kaasschietsing is, gaat hij toch maar niet...daar heeft hij al genoeg van gegeten.